

Θέσεις Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος για τη φορολογική μεταρρύθμιση

Η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος, ανταποκρινόμενη στην πρόσκληση του Υπουργείου Οικονομικών για διαβούλευση επί της φορολογικής μεταρρύθμισης συμμετείχε ενεργά στις ομάδες εργασίας που συγκροτήθηκαν για την επεξεργασία βασικών ζητημάτων της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας και πως αυτά πρέπει να βελτιωθούν. Στο πλαίσιο αυτό, η Κεντρική Ένωση έχει αναπτύξει συγκεκριμένες θέσεις και προτάσεις, οι οποίες κωδικοποιούνται ως ακολούθως:

1. «Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων»

- Ενιαία προοδευτική τιμαριθμοποιημένη φορολογική κλίμακα: Δίκαιη η εφαρμογή της με ανώτερο συντελεστή 40%.
- Κατάργηση αυτοτελούς φορολόγησης για εισοδήματα – επιδόματα: Κατάργηση για όλους.
- Κατάργηση χαριστικών φοροαπαλλαγών: Κατάργηση όλων πλην αυτών που έχουν κοινωνικό χαρακτήρα, ήτοι αυτών που αφορούν τυφλούς, ανάπηρους πολέμου και όχι για όλους τους έχοντας 67% αναπηρία, εργαζόμενους στο εμπορικό ναυτικό όπου μπορεί αν αυξηθεί κατά τι ο φόρος που τους επιβάλλεται.
- Φορολόγηση διανεμομένων κερδών στα φυσικά πρόσωπα: Το θεωρούμε ανέφικτο με δεδομένο ότι το 50% των εισηγμένων εταιρειών ανήκουν σε ξένα funds οπότε δεν θα φορολογηθούν. Και οι μετοχές που ανήκουν σε εκκλησία - ιδρύματα κλπ. Σε ποια κλίμακα θα φορολογηθούν; Προτείνουμε την φορολόγηση των μερισμάτων στην πηγή με 20% και τα αδιανέμητα κέρδη να είναι αφορολόγητα με την προϋπόθεση ότι θα επανεπενδυθούν εντός της τριετίας.
- Φορολόγηση υπεραξίας από βραχυχρόνιες χρηματιστηριακές συναλλαγές με συμψηφισμό ζημιών: Το μόνο βέβαιο σε μία τέτοια απόφαση να δημιουργηθούν σε κράτη – μέλη της Ε.Ε. (Κύπρος – Βουλγαρία) με χαμηλό φορολογικό συντελεστή 10% on shore εταιρείες μέσω των οποίων θα γίνονται οι χρηματιστηριακές συναλλαγές με αποτέλεσμα το κράτος αντί να κερδίσει να χάνει τα όποια έσοδα. Επίσης, είναι αδύνατον να γίνει υπολογισμός κερδών ή ζημιών την στιγμή που πακέτα μετοχών αγοράζονται από χρηματιστηριακές ή ξένα funds για λογαριασμό πολλών πελατών τους.
- Κατάργηση Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων: Η Ελλάδα αποτελεί τη μόνη χώρα της Ε.Ε. που διατηρεί τέτοιο νομοθέτημα. Η κατάργηση του είναι επιβεβλημένη από τα οικονομικά δεδομένα της αγοράς.

- Έκπτωση φόρου μέσω αποδείξεων: Προτείνεται αφορολόγητο 12.000 ευρώ για μισθωτούς κ συνταξιούχους και να αναγνωρίζονται όλες οι δαπάνες αρκεί τα δηλούμενα εισοδήματα να τις υπερκαλύπτουν.
- Τεκμήρια διαβίωσης: Να ισχύουν τα τεκμήρια διαβίωσης υπολογιζόμενα σε ένα μέσο κόστος συντήρησης των περιουσιακών στοιχείων. (Κύρια & δευτερεύουσα κατοικία, εξοχική κατοικία, ΙΧ αυτοκίνητο, Αεροσκάφη, Σκάφη Αναψυχής). Προτείνουμε να συνεχίσει να ισχύει η πλήρης απαλλαγή από τεκμαρτό εισόδημα για ιδιοκατοίκηση έως 200 τμ καθώς και η δωρεάν παραχώρηση κατοικίας από γονέα σε παιδί και αντιστρόφως. Η μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων από γονείς σε παιδιά να είναι αφορολόγητη προκειμένου να βοηθηθούν οι οικογενειακές επιχειρήσεις για την απρόσκοπτη συνέχειά τους.

2. «Φορολογία Κεφαλαίου – Περιουσίας»

- Μεταβιβάσεις επιχειρήσεων λόγω κληρονομίας: οποιαδήποτε αύξηση της φορολογίας θα συμβάλλει στο να προστεθούν και άλλες ακόμη επιχειρήσεις σε αυτές που λόγω κρίσης σταματούν τις δραστηριότητές τους.
- Εταιρικά μερίδια, συμμετοχές: το αυτό όπως παραπάνω (πρέπει να παραμείνουν τα ποσοστά φόρου 0,6%, 1% κλπ.).
- Ακίνητη περιουσία: δεδομένου ότι η φορολογία αυτή είναι ανεξάρτητη από την ύπαρξη ή μη κερδών, θα πρέπει να παραμείνει στα χαμηλότερα ποσοστά και να συνεχίσουν να ισχύουν οι απαλλαγές που αφορούν εμπορικές, βιομηχανικές (βιομηχανοστάσια) και τουριστικές – ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, όσον εφορολογείτο μόνο το οικόπεδο.
- Αντικειμενικές Αξίες: δεδομένης της «ακινήσιας» της αγοράς ακινήτων, δεν θα πρέπει να αυξηθούν.
- Εμπορικότητα καταστημάτων, γραφείων κλπ.: δεδομένης της, λόγω της κρίσης, κάμψης της αγοράς θα πρέπει να μειωθούν οι συντελεσταί εμπορικότητας.
- Παλαιότητα: προσαύξηση των συντελεστών παλαιότητας.

3. «Εμμεσοι Φόροι – Δασμοί»

- Αντίθεση σε οποιαδήποτε αύξηση του Φ.Π.Α.
- Αντίθεση σε αύξηση του ΕΦΚ σε ποτά και τσιγάρα και θεωρεί ότι ειλημμένες αποφάσεις στο θέμα αυτό καθιστούν τη διαβούλευση για το φορολογικό νομοσχέδιο προσχηματική.
- Αντίθεση στη μηνιαία υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ για επιχειρήσεις Β' κατηγορίας.
- Υποστήριξη της αντικειμενικοποίησης των προστίμων για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας και τελωνειακές παραβάσεις. Τα πρόστιμα πρέπει να είναι σε χαμηλά επίπεδα ούτως ώστε να εισπράττονται άμεσα.

- Υποστήριξη της καταβολής του φόρου κατά το χρόνο εισπραξης της αντιπαροχής σε περιπτώσεις όπου η εξόφληση των τιμολογίων αποδεδειγμένα γίνεται σε χρόνο μεταγενέστερο της έκδοσής τους (αποδέκτης το δημόσιο).
- Πρόταση για μείωση της προσαύξεσης στην περίπτωση τμηματικής καταβολής του φόρου.
- Πρόταση για τελική ρύθμιση στο θέμα του οφειλόμενου ΦΠΑ, λόγω αδυναμίας καταβολής του από σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων εξαιτίας της οικονομικής κρίσης.
- Πρόταση για αποτελεσματικό έλεγχο των εξαγωγών και εισαγωγών, ειδικά από την Κίνα, και των ενδοκοινοτικών συναλλαγών.
- Υποστήριξη της δραστηκής πάταξης του παραεμπορίου και τον έλεγχο του υπαίθριου λιανεμπορίου.
- Υποστήριξη της κατάργησης δικαιώματος έκπτωσης στις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις και τον έλεγχο των ενδοκοινοτικών συναλλαγών από την τελωνειακή υπηρεσία με βάση τις δηλώσεις Intrastat ή με βάση άλλη δήλωση στα πρότυπα της Δήλωσης Ανταλλαγής αγαθών της Γαλλίας.

4. «Ελεγκτικές Διαδικασίες – Φοροδιαφυγή»

Μια γενική παρατήρηση είναι ότι βασικός στόχος της ομάδας εργασίας αυτής θα πρέπει να είναι η σύλληψη του φόρου και του Φ.Π.Α. που διαφεύγουν παντελώς, δηλαδή η καταγραφή του φόρου της παραοικονομίας, του παραεμπορίου, της διακίνησης πετρελαιοειδών και των τραπεζικών εισπράξεων βάσει των καταχρηστικών χρεώσεων που χρησιμοποιούν και δια τις οποίες διαχρονικά με 4 αποφάσεις του ο Άρειος Πάγος έχει επιβεβαιώσει. Στη συνέχεια να προσφύγουμε με τα κατωτέρω αναγραφόμενα εις την έρευνα των γνωστών από ΑΦΜ και διευθύνσεως επιχειρήσεων και όχι αυτές να αποτελούν το βασικό διωκόμενο στόχο προς αύξηση των εσόδων.

Είναι προς όφελος όλων να αλλάξει η νοοτροπία των φορο-ελεγκτικών και φορο-εισπρακτικών μηχανισμών έναντι των φορολογουμένων, ώστε να μην θεωρούνται οι τελευταίοι, εκ προοιμίου ανειλικρινείς. Αυτή η νοοτροπία έχει ως αποτέλεσμα μια ατελέσφορη προσπάθεια ελέγχου όλων των φορολογουμένων, κάτι πρακτικά αδύνατο, με συνέπεια να αναλώνονται πόροι (ανθρώπινοι και υλικοί) στη διερεύνηση υποθέσεων που αποδεικνύονται εν τέλει φορολογικά συνεπείς.

Αντίθετα, θα έπρεπε να επανεξεταστούν χαριστικές ρυθμίσεις οι οποίες ουσιαστικά ενθαρρύνουν την φορολογική ασυνέπεια, καθώς η προσδοκία νομοθετικής τακτοποίησης (π.χ. μέσω περαίωσης) οδηγεί στη μείωση καταβολής φόρων, άρα σε μειωμένα έσοδα. Επίσης πρέπει να επανεξεταστούν ρυθμίσεις παράτασης παραγραφών φορολογικών υποχρεώσεων, καθώς αυτές οι παρατάσεις αποτελούν έμμεση πλην σαφή ομολογία αδυναμίας έγκαιρης και έγκυρης φορολογικής εκκαθάρισης υποθέσεων, κρατώντας «ομήρους» χιλιάδες νόμιμους φορολογουμένους για να τιμωρηθεί – εάν τιμωρηθεί – μια μερίδα φοροφυγάδων.

Οι προτάσεις νομοθετικού – κανονιστικού χαρακτήρα της ΚΕΕΕ εντοπίζονται στα εξής σημεία: Ένα από τα βασικά προβλήματα της φορο-ελεγκτικής διαδικασίας είναι η ύπαρξη διάσπαρτων ρυθμίσεων, σε πολλά νομοθετήματα ή κανονιστικές διοικητικές πράξεις, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σαφήνεια στη διαδικασία και να μην υπάρχει ασφάλεια δικαίου ούτε για τα ελεγκτικά όργανα (τα οποία δεν γνωρίζουν πάντα το τι ακριβώς έχουν αρμοδιότητα να κάνουν), ούτε για τους ελεγχόμενους-φορολογουμένους (οι οποίοι δεν ξέρουν υπό ποιες διαδικασίες ελέγχονται και δεν μπορούν να ζητήσουν τον ακριβή διοικητικό ή και δικαστικό έλεγχο τους). Η λύση είναι να υπάρξει ένα ενιαίο, σαφές, κείμενο (νομοθετικό ή κανονιστικό) που θα περιγράφει τη διαδικασία φορολογικού ελέγχου κατά τρόπο που να είναι ξεκάθαρες οι ρυθμίσεις για θέματα όπως ποιες είναι οι ελεγκτές υποθέσεις, ποιες είναι οι δυνατότητες ελέγχου, ποιες είναι οι προβλεπόμενες ποινές, ποια η ακριβής διαδικασία ελέγχου και προσδιορισμού φόρου, κλπ. Με τον τρόπο αυτό σίγουρα θα απλοποιηθεί η φορολογική διαδικασία και παράλληλα θα υπάρχει σαφής νομική βάση για αυτήν, κάτι που σήμερα δεν είναι σαφές δεδομένου ότι οι κωδικοποιητικές απόπειρες των ελεγκτικών διαδικασιών γίνονται με απλά έγγραφα διοικητικής πρακτικής (εγκυκλίους), των οποίων η νομική ισχύς είναι ιδιαίτερα μικρή συγκριτικά με τα νομοθετικά ή κανονιστικά κείμενα.

Επίσης σκόπιμο είναι να επανεξεταστούν οι κυρώσεις που προβλέπονται από τον ν. 2523/1997, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει μέχρι σήμερα. Η ύπαρξη μιας κύρωσης, π.χ. ενός προστίμου συγκεκριμένου ποσού, η οποία είναι ενιαία για μια ευρεία ποικιλία παραβατικών συμπεριφορών, έχει ως αποτέλεσμα την αδικία καθώς τιμωρούνται με την ίδια κύρωση παραβατικές συμπεριφορές που δεν έχουν την ίδια βαρύτητα. Είναι σκόπιμο να αξιοποιηθεί η αρχή της αναλογικότητας, όπως έχει καθιερωθεί και από τη νομολογία του ΣτΕ, έτσι ώστε να δημιουργεί μια κλιμάκωση κυρώσεων, η οποία θα λαμβάνει υπόψιν τη βαρύτητα της παράβασης (π.χ. ύψος φοροδιαφυγής).

Σε επίπεδο διοικητικής πρακτικής πρέπει να επαναπροσδιοριστεί ο ρόλος των υπαλλήλων των ΔΟΥ κατά τρόπο ώστε να λειτουργούν όχι μόνο ως ελεγκτές αλλά και ως σύμβουλοι των ελεγχόμενων επιχειρήσεων, με τη χορήγηση συγκεκριμένων εγγράφων οδηγιών εκ μέρους τους προς τις επιχειρήσεις για τη επίλυση των φορολογικών προβλημάτων της επιχείρησης, και μετά την πάροδο εξαμήνου, να γίνεται έλεγχος συμμόρφωσης με τις οδηγίες και τυχόν επιβολή κυρώσεων εάν διαπιστωθεί σκόπιμη απόκλιση από τις οδηγίες.

Πρέπει ακόμη οι εφοριακοί να κινούνται με εμφανή χαρακτηριστικά στις αγορές, ώστε να ελέγχουν τις αποδείξεις και γενικότερα το παραεμπόριο και κάθε παράνομη πράξη στη διακίνηση των αγαθών.

Οι συγκεντρωτικές άνω των 300 ευρώ πρέπει να κατατίθενται ανά 3μηνο για να «χτυπηθούν» με διασταυρώσεις τα πλαστά και εικονικά τιμολόγια.

Πρέπει να εφαρμοστούν οι διατάξεις του ν. 3728/2008 (άρθρο 26) και του ν. 3775/2009 (άρθρα 1 και 2) και των συναφών υπουργικών αποφάσεων για την τεκμηρίωση των ενδοομιλικών συναλλαγών, καθώς το πεδίο κάλυψης αυτών των ρυθμίσεων εκτείνεται περίπου στο 60% των εμπορικών συναλλαγών σήμερα. Με τον τρόπο αυτό θα καταστεί αποτελεσματικότερος ο έλεγχος των συναλλαγών αυτών, ώστε να εντοπίζεται και να αποδίδεται ο αναλογούν φόρος σε τέτοιες συναλλαγές.

Η διενέργεια φορολογικού ελέγχου με ηλεκτρονικά μέσα σίγουρα θα διευκολύνει τόσο τις φορολογικές αρχές όσο και τις επιχειρήσεις αλλά με δυο απαραίτητες – για την αποτελεσματικότητα του συστήματος – προϋποθέσεις: α) να τηρούνται οι διατάξεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας περί ηλεκτρονικής επεξεργασίας των δεδομένων των επιχειρήσεων και σε αυτό σκόπιμο θα ήταν οι σχετικές προδιαγραφές να τύχουν της έγκρισης του επιχειρηματικού κόσμου και β) να καταργηθεί η υποχρέωση τήρησης και με έντυπο τρόπο των ηλεκτρονικά ελεγχόμενων στοιχείων, απαλλάσσοντας έτσι τις επιχειρήσεις από το γραφειοκρατικό κόστος τήρησης έντυπων αρχείων και δίνοντας τους ισχυρό κίνητρο ψηφιοποίησης των φορολογικών τους στοιχείων.

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις ισχύουν ιδίως και για τις επιχειρήσεις ηλεκτρονικού εμπορίου, η άμεση ηλεκτρονική σύνδεση των οποίων με τις φορολογικές αρχές είναι θεμιτή, αρκεί να μην γίνει κατάχρηση αυτής της σύνδεσης από τις φορολογικές αρχές, δημιουργώντας συνθήκες ιδιαίτερα επαχθείς για τη διεξαγωγή ηλεκτρονικών εμπορικών συναλλαγών, και αποτρέποντας τον επιχειρηματικό κόσμο από αυτές.

Η υποχρεωτική διεξαγωγή εμπορικών συναλλαγών από ένα ύψος και άνω, μόνο μέσω τραπεζικών λογαριασμών σίγουρα θα επιτρέψει την καλύτερη παρακολούθηση των συναλλαγών αυτών αλλά για να υπάρχει κινητροδότηση των επιχειρήσεων να προβούν σε τέτοιες ενέργειες, θα πρέπει να επιβληθεί στις τράπεζες είτε να μην χρεώνουν προμήθεια για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών τους είτε να έχουν ένα όριο για τη χρέωση χρήσης των υπηρεσιών αυτών έτσι ώστε να μην είναι ασύμφορος για τις επιχειρήσεις αυτός ο τρόπος διεξαγωγής συναλλαγών. Στη δεύτερη περίπτωση πρέπει να υπάρξει προσοχή ώστε αυτό το όριο να μην κριθεί ασύμβατο με το κοινοτικό καθεστώς της ελεύθερης αγοράς.

5. «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στη Φορολογία»

Η διαλειτουργικότητα πρέπει να αποτελεί τον κεντρικό στόχο κάθε εθνικής πολιτικής διαχείρισης και οργάνωσης της πληροφορίας, επειδή εξασφαλίζει τη δυνατότητα επικοινωνίας και ανταλλαγής μηχαναγνώσιμων δεδομένων τόσο σε πληροφοριακό επίπεδο όσο και σε επίπεδο συστημάτων. Η διασύνδεση των συστημάτων των φορέων με την ΓΠΠΣ αποτελεί την βάση για ουσιαστική ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Σε αυτό το στόχο η ΚΕΕΕ επιθυμεί την σύνδεση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) με την ΓΠΠΣ. Αυτή η σύνδεση μπορεί να συνδράμει τα μέγιστα τόσο σε διασταυρώσεις στοιχείων όσο και σε απλουστεύσεις διαδικασιών π.χ. Έναρξη και ίδρυση Επιχείρησης κτλ.

Από την έναρξη έως την λύση μιας επιχείρησης ο επιχειρηματίας υποχρεώνεται σε συνεχείς επισκέψεις σε διάφορους φορείς εκτός του Επιμελητηρίου. Παράδειγμα αποτελεί η έναρξη μιας επιχείρησης όπου ο επιχειρηματίας επισκέπτεται Επιμελητήριο και αρμόδια ΔΟΥ διαδοχικά. Για το λόγο αυτό κρίνεται αναγκαία η σύνδεση του Γ.Ε.ΜΗ. με τις αρμόδιες ΔΟΥ.

Προβλήματα επιχειρηματικής κοινότητας που θα λύσει αυτή η σύνδεση:

- οι επικαλύψεις στοιχείων,
- οι διαφορετικές κωδικοποιήσεις,
- η αποσπασματική συγκέντρωση στοιχείων από φορείς,
- η έλλειψη στοιχείων ιστορικότητας επιχειρήσεων κλπ.,

Η υλοποίηση του ΓΕΜΗ έχει γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολη αυτή η σύνδεση μιας και η αρχιτεκτονική του είναι βασισμένη σε WEB services. Πρόθεση της ΚΕΕΕ είναι η συνεργασία με την ΓΓΠΣ ώστε να γίνουν οι απαραίτητες τροποποιήσεις στα πληροφοριακά συστήματα και να επιτευχθεί αυτή η σύνδεση.

Με δεδομένο ότι στο Γ.Ε.ΜΗ. καταγράφονται τόσο τα προϊόντα όσο και οι κωδικοί ΣΤΑΚΟΔ και ΚΑΔ μιας επιχείρησης, προτείνουμε με την έναρξη του ΓΕΜΗ την ταυτοποίηση μιας επιχείρησης με συνδυασμό ΑΦΜ και Αριθμό ΓΕΜΗ (μοναδικός) αυτά τα δύο κλειδιά θα βοηθήσουν στην διασταύρωση των στοιχείων μεταξύ των δύο φορέων για την αντιμετώπιση προβλημάτων, όπως πλαστά τιμολόγια, εικονικά τιμολόγια, τιμολόγια άσχετα με το αντικείμενο συναλλαγής και μη απόδοση ΦΠΑ.

Προτείνεται η αναγραφή του ΑΦΜ αλλά και του Αριθμού ΓΕΜΗ στις αποδείξεις. Αυτό σε συνδυασμό με την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων και αποδείξεων επιτυγχάνεται η απευθείας καταγραφή εσόδων και εξόδων όλων. Για το λόγο αυτό η ΚΕΕΕ προτίθεται να αποτελέσει φορέα παροχής ψηφιακών υπογραφών στις επιχειρήσεις μέλη της.

Τέλος η σύνδεση ταμιακών μηχανών με την ΓΓΠΣ και η μεταβίβαση της πληροφορίας της απόδειξης (σε μορφή: XML) είτε σε πραγματικό χρόνο είτε ετεροχρονισμένα και συγκεντρωτικά κάθε μήνα μπορεί να αποτελέσει μέθοδο για την αποστολή «λογαριασμού Φ.Π.Α.» προς εξόφληση στον επαγγελματία.

6. «Είσπραξη Φορολογικών Εσόδων»

- Απλοποίηση και Κωδικοποίηση της Φορολογικής Νομοθεσίας.
- Μείωση του ποσοστού και του ανωτάτου ορίου των προσθέτων φόρων.
- Εξίσωση ταμειακών και φορολογικών προσαυξήσεων.
- Παροχή έκπτωσης στις περιπτώσεις εφάπαξ εξόφλησης φόρων.
- Δυνατότητα εξόφλησης φόρων με πιστωτικές κάρτες.

- Δυνατότητα ηλεκτρονικής εξόφλησης φόρων.
- Έγκαιρη διεξαγωγή των φορολογικών ελέγχων (3ετής παραγραφή). Διότι, όταν ελέγχονται πολλές χρήσεις μαζί, είναι πιθανό να μην μπορούν να ανταποκριθούν οι επιχειρήσεις στο αθροισμένο φορολογικό βάρος.
- Αύξηση του αριθμού των δόσεων σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης αδυναμίας εξόφλησης με αντικειμενικά κριτήρια, ειδικά για συνεπείς φορολογουμένους, π.χ. την προηγούμενη δεκαετία.
- Επανεξέταση του χαριστικού άρθρου 99 του Ν. 3588/2005, το οποίο – πλην της σοβαρής μείωσης της φορολογικής υποχρέωσης – δημιουργεί και αθέμιτο ανταγωνισμό.
- Αναμόρφωση του άρθρου 14 του Ν. 2523/1997 (όπως έχει τροποποιηθεί), ώστε να γίνει λειτουργικότερο.